

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSAG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

SÖTÉTSÉG,

valóságos egyiptomi sötétség uralkodik Ujhely városában. Még pedig most az egyszer nem képletes értelemben beszélünk az ujhelyi sötétségről, nem a politikai, közéleti, erkölcsi sötétségről szólunk, hanem a valóságos fizikai értelemben vett sötétségről.

Méltó ez a hírhezt sötétség arra, hogy már egyszer vezércikkben is foglalkoztunk vele, mert hát nálunk csodálatosképpen ez a fizikai értelemben vett sötétség szoros összefüggésben van a város vezetőinek erkölcsi sötétségével.

Országsgzerte szomorú hírségre vergődött az ujhelyi villanyvilágítás, illetve villanyerőre berendezett sötétség. Az ujhelyi villanygyár elnökgazdátja Meczner Gyula, a nagynevű megőfőispán, így hát nem csoda, ha nálunk teljesen urrá lett a sötétség, úgy politikai és erkölcsi, valamint fizikai értelemben.

Ujhely város polgármesteri székében pedig Székely Elek ül, a főispán kedves cimborája, akinek köztisztelt személye szintén kiváló garancia arra nézve, hogy továbbra is minden tekintetben a a legtehetősebb sötétségben maradjunk.

Mindezeknél fogva az ujhelyi botrányos közvilágítás ügye eléggé méltó téma arra, hogy egyszer

— mellözve a politika eseményeit — vezércikket szenteljünk ennek a kérdésnek és méltóképpen rávilágítsunk erre az odiosus ügyre.

A város közönsége ugyan már időtlen idők óta hiába panaszkodik a türethetetlen közvilágítási állapotok ellen és a lapokban is hiába láttak napvilágot a legelkeseredettebb cikkeik, ez mind hekkuba volt a sötétségen élőködő uraknak. A fővárosi sajtó is több ízben felzudult az ujhelyi villany mizériák miatt, de szintén eredménytelenül. Mert hát Meczner Gyula nem azt akarja, hogy: »több világosságot, hanem — természetesen — mentől kevesebb világosságot.

Tudjuk jól, hogy a Meczner-féle ujhelyi villanygyár semmiképpen sem világít. Maga a rendőrkapitány kénytelen volt már az iránt is a legkomolyabb előterjesztést tenni, hogy az utcákat a közbiztonság érdekében petróleum lámpákkal világítsuk. De minden előterjesztés falra hányt borsó. A villanygyár most ugynevezett javítási munkálatokat végez és nem hajlandó semmiféle pozitív ígéretet tenni arra nézve, hogy mikor lesz már rend a közvilágítás körül. (Egyébiránt a javítási munkálatok előtt is botrányosan rossz volt a közvilágítás.)

Háromszáz és egy néhány láng közül mindössze 10—15 lámpa ég az utcákon, már az év

társfőparancsnokaink Deubyski és Mészáros nyilván neheztelőleg nem-hogy segítettek volna valamit, de egyszerűen a néző szerepére szorítottak; nekem legalább semmi tudomásom sincsen valamely további tevékenységükről.

Milkovsky szerint Bem és Dembinski első találkozásuk alkalmával, az utóbbi nem helyeslő Bem szándékát, hogy a hadsereget megállítva itt ütközetet fogadjon el, s ezért a felelősséget Bemre hárítja. En ellenkezőleg azt hallám, hogy Bem rosszalta nagyon Dembinski hátrálását, mondván, »hátrálhat ön ellenségés vár alatt, anélkül, hogy ütközetet okoztatna meg.« Melyik párbeszéd igaz, én természetesen nem tudhatom.

Hadoszlopunkat meneteközben megállították, s ekkor egy kis magaslátról vissza tekintve látám, hogy azért állítottak meg, mert hadoszlopunkon keresztül vezettek egy másik hadoszlopot, azért kellett állanunk, még az a másik átvonul. Ez valósággal elbusított, mert okát nem tudván, csak tervtelenségek és rendtelenségnek tulajdoníthatám.

Vonulásunkat folytatva Szent-András mellett keletdéli irányban a Beregszói patakon átvezettek s ennek partján arcvonalba állították. A nevezett patak igen szűk és mély mederben inkább álló, mint folyó viznek látszik, feuke sáros és isza-

eleje óta. Így fest az ujhelyi világítás, amely az országban egyike a legdrágábbaknak.

A városnak jogában állana a villanygyártól — szerződés értelmében — pótvilágítást követelni, illetőleg a nem égő lámpákra bírságot követni. A szerződés értelmében minden nem égő lámpára naponta, illetve éjszakánként 40 fillér bírság róható ki.

Ha tehát a város élne bírságolási jogával és naponként 50 égő lámpát számítana össze — (holott csak 10—15 ég) — akkor is körülbelül 250 nem égő lámpáért naponta 100—100 korona bírságot kellett volna kírónia.

Tessék már most kiszámítani, hány ezer koronával károsította meg Székely Elek a várost azért, hogy a bírságot a villanygyárra nem róta ki?

Hogyan is merete volna megbírságotolni azt a villanygyárt, amelynek Meczner Gyula főispán az elnöke!

A rendőrkapitány azonban nap-nap mellett erélyes előterjesztéseket és feljelentéseket tett a villanygyár ügyében, úgy, hogy — állítólag nagy veszekedések árán — Székely Elek végre is kénytelen volt a napokban felszólítani a villanygyárt, hogy három nap alatt rendezze a dolgot, esetleg gondoskodjék pótvilágításról, mert különben lépések fognak történni a szerződés felbontása iránt.

pos. Itt már ágyutűzben állottunk, egyszer átvezettek az említett patakon, de aig haladtunk az előttünk álló domb, vagy kis hegy magasságának feléig, midőn ismét vissza vezettek előbbi helyünkre, Lázár Vilmos ezredes ekkor azt mondá, hogy felkeresi Bemet, hogy utastást kérjen tőle, mert itt senkit sem lát aki rendelkezék. Ezalatt megjelent köztünk Percezl Mór tábornok, aki tőmmal hadseregünkben semmi parancsnokságot sem viselt és minket előre küldött a hegyre, maga azonban velünk nem jött.

Bemről csak azt hallottuk, hogy az ágyúkkal működik, mint tudvaleg Erdélyben is ez a szokása, ahol azonban alvezérei már be voltak tartva teendőikre, itt pedig Bem, ragát a hadsereget sem ősmerte.

Midőn felértünk a domb gerincére, bal felől sok gyaiog honvéd gyűült a mieink közé, úgy, hogy ez is egy kis rendtelenséget okozott és jobb felől egy ellenségés üteg nagyon közelről igen sürűn ágyúzott ránk, úgy, hogy honvédekünk ösztönszerűleg egy kissé balra egy gödörszerű mélyedésbe vonultak amit én alkalmas fedezetnek gondolván, ha csak saját csapatunk vonultak volna belé, nem ellenzenem; de miután az a mélyedés egy két perc alatt nagyon megtelt s így az említett ütegeknek nagyon alkalmas cél-

Es mi történt erre? Ezt nagyon is érdemes följegyezni. A villanygyár emberei létrákat támasztottak a lámpaszlopoknak, becsavarták a megfelelő körtéket és a lámpák városzerte vigan égtek. Nem kellett semmiféle pótvilágítás, mert áram igenis volt, csak a körték nem voltak beállítva, »spórolás« szempontjából.

Ezt a villanygyár ezéltt is éppen ilyen könnyen megtehetette volna. De nem találta szükségesnek. Minek ide világosság? Csak fizessik a drága pénzt a villanygyárnak.

Es hogy most hirtelen ilyen könnyű szerrel kigyultak a lámpák, ez is csak arra a mérhetetlen erkölcsi sötétségre vet világog, amelybe Ujhely városát dícső vezetői sodorták.

Kik szavaztak bizalmat a kormánynak?

Ha a szeptember 22-iki vármegeyi gyűlésen leadott szavazatokat vizsgáljuk és a foglalkozási ágak szerint csoportosítjuk, érdekes eredményhez jutunk. Ez a csoportosítás, és a száraz statisztikai adat viszonyosságát adja annak, hogy ez a győzelem Pyrrhusi győzelem volt, hogy ez a bizalom a legnagyobb foku bizalmatlanság kifejezője. Beszéljenek helyettem a számok.

pontul szolgáit innen a legénységet kivettük, de ez már feltartóztatlató nem volt, de bár nem futva, de a legnagyobb rendtelenségben összekeveredve hátrált a dombon lefelé.

Eszrehevém, hogy ágyúink tüze lankad, okát kérdeztük, azt adták válaszul, hogy töltényeink elfogytak, mert a tartalékos löszerkocsikat Makó felé Aradra küldötték.

Most ismét átjvénk a Beregszói patakon, seregünk egy része, nyilván jobb szárnya a Csókás erdőbe húzódott. Mi a nyílt mezőn a Vadász-erdő felé tartottunk. Ezalatt esett el köztünk Gál László tábornok, a tizedik hadtest parancsnoka, akinek egy ágyugolyó, combját zúzta szét, Lázár Vilmos tettefe fel őt egy töltény kocsira, hogy itt az ellenség kezébe ne kerüljön. Pár órával utóbb lábát levágták ugyan, de ő mindamílet — ha ne csalódom — még azon éjjel meghalt. A hátráló honvédek közt megláttuk Bem tábornokot, aki ebben az ütközetben is megsebesült, s biztatott, hogy állítsuk meg a honvédek, de Lázár Vilmos egyenesen megmondá neki, hogy amint ő ősméri ennek a hadseregnek most már demoralizált szellemét, az lehetetlen.

A Vadász-erdő széléhez érve, ott találtuk Guyon tábornokot, aki nagyon igyekezett a hátráló csapatokat

A temesvári ütközet.

Irta: Matolai Etele.

A Pesti Hírlap nemrégiben közölt egy kivonatot Milkovsky Zsigmond lengyel író Varsóban megjelent emlékirataiból, Milkovszki Zsigmond mint a lengyel legió tagja végig küzdötte a magyar szabadságharcot. A temesvári ütközetben is részt vett, a köztől törődék arra szólj Legyen szabad nekem is, mint azon ütközet egy másik szemtanújának néhány észrevételével ezen leírásit kiegészítenem.

Teljességgel nem szándékom a közlemény legkisebb részét is cáfolni, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy a nevezett Milkovsky Zsigmond leírása tiszta jóhízeműséggel, minden sépítgetés nélkül a valóságot igyekszik vissza tükrözni.

En ekkor a 9-ik hadtest egyik hadosztálya parancsnokának, az Aradon október hó 6-án kivégzett Lázár Vilmos ezredesnek valék hadsegéde. Nagyon igaz Milkovszki megjegyzése, hogy amikor hadseregünk értesítettet arról, miszerint a főparancsnokságot Bem József tábornok vette át, és a csapatokra felvillanyozólag hatott; s ha ekkor ezen felvilanyozó hatást vezéreink kel'lelőg felutdák volna használni, ez az ütközetnek valószínűleg jobb kimeneletel idézte volna elő. De addigi

Csoportosítsuk azokat a szavazatokat, amelyek teljesen független egyénektől származtak. Ilyenek a vármegyében az ügyvédek, a gyógyszerészek, birtokosok és a lelkészek. Ha ezeknek a szavazatait összegezzük, azt látjuk, hogy a vármegye közönsége nagyon is bizalmatlan a jelenlegi kormánnyal szemben. Leszavazott ugyanis az Andrássy gróf indítványa mellett 26 ügyvéd, 6 gyógyszerész, 39 birtokos, 38 római és gör. kath. lelkész, 7 ev. ref. lelkész, összesen 116 szavazat. Ezzel szemben az indítvány ellen 15 ügyvéd, 3 gyógyszerész, 46 birtokos, 2 gör. kath. lelkész, 3 ev. ref. lelkész, összesen 66 szavazat. De ha a teljesen független elemekhez számítjuk a 7 sárospataki tanárt, még akkor a független közvélemény a lehető legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt s a terror által kiterőszakolt 32 szavazati többséget 43 mal veri le. Nagyon jól tudjuk, hogy a korcsmarosok, de még a kereskedők és iparosok sem teljesen függetlenek s a terrortól van elég okuk félni. De ha ezeket is független elemeknek minősítjük s ezek gyászos eredményű szavazatait is számításba vesszük, mintha teljesen független egyénektől jöttek volna, még akkor is 20 szavazati többsége van Andrássy grófnak, mert az indítvány mellett szavazott 8 kereskedő, 3 iparos s az indítvány ellen 26 kereskedő és 10 iparos. Evvel 127 a bizalmatlansági és 109 a bizalmi szavazat.

A bérlőket és uradalmi alkalmazottakat nem tekintem független egyéneknek, de ha politikai ellentételeim ezeket is ide akarják számítani ám legyen. Ez esetben az indítvá-

összeszedni és kiabálni, hogy huszár állj! úgy állj! de mind hiába. Mindeni az erdőbe talakodott.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy az ütközet alatt a temesvári városég minket hátna nem támadott és nem nyugtalanított, amit azonban a várat ostromló Vecsey Károly gr. és hadteste magatartásának köszönhetünk, a mely szíriárdan teljes rendben állott akkor is, midőn a vesztett csata után, mellette elhaladtunk.

Igy folyt le s így végződött a szerencsétlen temesvári ütközet, a melyet minden elveszett, s az ezután történtek csak ennek következményei voltak.

Téves Milkovski azon állítása, hogy hadseregünk Arad felé tartott, mert már a Szévegi táborban napokon át beszéltek, hogy onnan Arad felé megyünk, ami a legtermészetesebb is lett volna, hogy így a Görgey vezérlete alatti dunai hadsereggel egyesülhessünk. Innen eredhetett azon óriási hiba is, hogy ezenlőszert tartalékunkat Arad felé küldötték el, míg ellenben hadseregünk Béla, Kisberek, Bessenovának Temesvár felé ment.

nyozónak lesz 155 szavazata s az eljéne küzdőknek 124 s ez esetben is 31 szavazattal győztes Andrássy Gyula gróf.

Ime így fest a független elemekből álló Zemplénvármegye s a terrortól és a repressziótól kevésbé féltő vármegyei közönség ép oly nagy fokú bizalmatlansággal viseltetik a kormánnyal szemben, mint a milyen muszáj bizalmat szállítanak a nyárfarozgástól is rettegő körjegyzők.

Zemplénvármegye a szeptember 22 iki szügyent nem a szabad elhatározású közönség, de nem is a vármegyei hivatalnokok hozták, de községi- és körjegyzők, a kör- és járásorvosok támogatásával. Itt is a számok beszélnek. A megyei hivatalnokok közül 8 az indítvány mellett, 9 ellene foglalt állást. Ellenben a jegyzőknél 3 az indítvány mellett és 32 az indítvány ellen volt, a kör- és járásorvosoknál 1 az indítvány mellett és 10 az indítvány ellen szavazott le.

Ezek a statisztikai adatok némasággal s hangosan beszélnek s országvilág előtt bizonyosságot tesznek, hogy Zemplénvármegye közönsége nem szavazott bizalmat a kormánynak s az a bizonyos 32 szavazati többség is csak úgy jött létre, mint az a munkapárti kaszinó, amit parlamentnek csufolnak.

Figyelő.

A jegyzői internátus.

Valóságos tengeri kigyó mostanában a jegyzői internátus kérdése, amely hol itt, hol ott üti fel a fejét és az ember sohasem tudja, hánnyadán van vele. Egyszer azt határozzák, hogy Ujhelyben lesz az internátus, mászor meg azt, hogy Patakon. Legutóbb, hétfőn (a megyegyűlés napján) tartott gyűlésükön a jegyzők Sárospatak mellett foglaltak állást, határozatilag kimondván, hogy az internátus székhelye Sárospatak lesz. Ezzel szemben Ujhely városának képviselőtestülete nem mondott le a reményről, hogy talán mégis sikerül az internátust Ujhelyben létesíteni. Csütörtöki közgyűlésén a város megbizta a pénzügyi bizottságot, hogy azonnal lépjen érintkezésbe a jegyzői egyesület és internátusi egyesület vezetőivel és tegyen meg minden lehetőt azért, hogy az internátust Ujhelyben létesüljön.

Szóval, még korántsem tudunk semmi biztosat arra nézve, lesz-e Ujhelyben internátus, vagy sem.

Székely Elek helyettesített polgármester szerint a jegyzők lehetőséget kérnek. Azt akarják, hogy a város azonnal biztosítsa őket örök időkre arról, hogy a Ronyva soha többé kiönteni nem fog. Ilyesmit megígérni nem lehet. Arról lehet biztosítani a jegyzőket, hogy a Ronyva-szabályozás és az ármentésítés lehetőleg mielőbb megtörténik. De

hogy a szabályozási munkák befejezése előtt, amelyek hosszú időt igényelnek, nem fog-e a Ronyva még egyszer-kétszer rakoncátlanokdai (amitől isten menten), arra nézve a város garanciát nem vállalhat.

Székely Eleknek és vele együtt több városatyának az az impressiója, hogy a jegyzők egyáltalán nem is akarnak Ujhellyel komolyan tárgyalni, vagy pedig licitálni akarnak Ujhely és Patak között. A város a maga részéről a legmesszebbmenő jóindulattal kezelte az ügyet, de a jegyzők részéről itt — úgy látszik — valami komolytalan játék folyik.

Mi úgy vélelünk, hogy ha a jegyzők licitálnak Ujhely és Patak között, ezt igen okosan és észszerűen cselekszik. Miért ne válasszák őket a reálok nézve legelőnyösebb ajánlatot? És tökéletesen igazuk van azoknak a városatyáknak, akik szerint a licitációba is bele kell menni és mindent meg kell adni a jegyzőknek, amit csak kívánnak, nehogy ez az internátus is a rivális városba kerüljön, amely az utóbbi időben rohamosan fejlődik és minden intézményt elkapart az Ujhely orra alatt.

Más városatyák megint azt tartják valószínűnek, hogy a háttérben, a kulisszák mögött, valami láthatatlan, erős kezű dolgoznak, amelyeknek egyetlen mozdulatára egyszerre Patak felé hajlott a jegyzők szíve, holott még nemrégiben Ujhely mellett foglaltak állást. Tehát deputációk kell meszenesíteni a főispánhoz, alispánhoz, hogy akadályozzák meg a láthatatlan kezek munkáját és mentessék meg az internátust Ujhely számára.

Lehet, hogy ebben is van valami. Annyi bizonyos, hogy a hétfői jegyzőgyűlésen a jegyzők gyanús hirtelenséggel páciát törtek Patak mellett és Ujhely városát most már jóformán fajt accompli elő állították — ám ennek dacára mindent el kell követnünk, hogy sikerüljön az internátust Ujhelyben felállítani.

Lássuk csak, mi történt a hétfői jegyzőgyűlésen?

Azt mondták, hogy a Dianakert mellett felajánlott telek: posolya, a régi kórház telke pedig: szemétdomb. Nem kell tehát egyik sem, hanem gyérünk Patakra.

Szóval, az internátus még nemrégiben 64 szótöbbséggel írásbelileg Ujhely mellett nyilatkoztak a jegyzők. Most összesen nem voltak ennyien és egyszerű felállással nagy hirtelen Patak mellett szavaztak.

Az Ilésházi lapja szerint a gyűlés „az internátus székhelyét egyhangúlag hozott határozattal Sárospatakot jelöli ki.”

Konstatálni kívánjuk, hogy ez a határozat nem volt egyhangú. Az lehet, hogy az elnök a nagy tumultusban és sietségben egyhangúknak enunciatla, mert hát sietni kellett, hogy a jegyzők a megyegyűlésen résztvevessenek és bizalmat szavazhassanak a Tisza-kormánynak.

A határozat annyira nem volt egyhangú, hogy Nagy Albert ellenindítványt is adott be, sőt — mint értesülünk — a határozatot meg is felebbezi.

Nagy Albertet a helyettesített polgármester felhatalmazta annak a kijelentésére, hogy a város a jegyzői egyesület minden kérését kész

széggel teljesíti. Ennek dacára mégis Sárospatakot részesítették előnyben.

Egyszóval: még mindig nem tudhatjuk, mi lesz az internátussal, hol lesz az felállítva. Lehetetlen tisztán látni ebben az összekuszált kérdésben, amelyben hol így határoznak, hol amgy.

Csak egyet lehet egészen tisztán látni: hogy a jegyzői internátus ügye is csak korteszésköz volt a kormány és a Meczerék kezében.

Nem szükséges ezt valami körülfont okoskodásokkal kifejtetni. Tökéletesen elég, ha az alábbi tény-megállapításokra utalunk:

1. A jegyzői gyűlés ugyanarra a napra volt összehívva, amelyre a megyegyűlés, hogy a jegyzők föltétlenül ott legyenek bizalmat szavazni a kormánynak.

2. Kimondotta a jegyzői gyűlés, hogy az egyesület „teljes bizalommal és tántoríthatlan hűséggel ragaszkodik Tisza István miniszterelnök. hűz és Sándor János belügyminiszterhez, e bizalomból kifolyólag kötelezi az egyesület minden megyebizottsági tagját, hogy a mai megyei közgyűlésen a kormány ellen felvetendő bizalmatlansági indítvány ellen adja szavazatát.”

3. Ezzel szemben: „a jegyzői internátus anyagi támogatását úgy a miniszterelnök ur, mint a belügyminiszter ur a leghatározottabban megígérte.”

Ezek a tények szebben beszélnek minden magyarázatnál.

És hogy a dolog így történt, hogy a jegyzők anyagi érdekeikért a meggyőződésüket áldozták fel, hogy szavazataik ellenértéke gyanán ad nekik valaikat a kormány, ebben nagy az érdeme Ilésházi Endre urnak, a Napraforgó szerkesztőjének. Most már aztán az önzetlen munkássága jutalmul holtiglan megválasztották az internátus igazgatójává.

Most kezd tehát az ő csodálatos napraforgása körül világosság derengeni. Most kezdjük érteni a dolgot. Tudta Pál, mit kaszá!

Összegezzük tehát. Az internátussal kapcsolatban annyit tudunk, hogy a jegyzők bizalmat szavaztak Tiszának, továbbá, hogy Ilésházi urat megválasztották igazgatójának, de hogy hol épül fel az internátus, ez a kérdés, még mindig a régi, rejtélyes tengeri kigyó.

A fenti cikk lapunk legutóbbi számából helyszüke miatt kimaradt, azért adjuk mai számunkban. A cikk megírása és kiszedése óta a „Sátorajauhely” című lapban egy hosszú közlemény látott napvilágot a jegyzői internátus kérdésével kapcsolatban. Ilésházi Endre mondja el benne részletesen az ügy történetét s a város vezetőségét okolja azért, hogy a jegyzői internátus nem Ujhelyben fog létesülni.

Azt is megtudjuk a cikkből, hogy a jegyzők határozata most már végleges és így Ujhely már végleg elesett az internátustól.

„Szeptember 10-én Sárospatak képviselőtestület dr. Besseney Zénó főszolgabíró vezetésével a tájhatalmu bizottságot küldött ki, mely szept. 11-én Sárospatakon tárgyalt és oly megállapodásra jutott az internátusi bizottsággal, hogy az inter-

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél, alégutak hurutainál, hörghurut és asthmánál. Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN, „Roche” oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emésztést. Sziveskedjék a gyógyterekben határozottan Sirolin "Roche"-t kérni

nátusi bizottság által kért Lengyel-féle telekből 1200 négyszögölet megvásárolásáról és ajándékul ad az internátusnak, a bizottság ezzel szemben kötelezte magát arra, hogy a legközelebb tartandó jegyzőgyűlési gyűlés elé oly javaslatot terjeszt elő, hogy az internátus Sárospatakon állítsák fel.

Szeptember 16-án dr. Bessenyei Zsófia és Illésházi Endre bizottsági előadó a telekre Budapestén opció nyertek, az internátusi bizottság szeptember 18-án tartott plenáris gyűlésében kidolgozta és megszövegezte az egyesület elé terjesztendő javaslatot és az internátus alapszabályait s a jegyzői egyesület az előterjesztést és alapszabályokat szept. 22-én tartott gyűlésében elfogadta s mint megmáshatlan akaratát jelentette, hogy az internátust Sárospatakon állítja fel.

Ezek szerint tehát Sátorajuhely helyi képviselőtestületének legutóbb hozott határozata már elkészült. Hiába tette Székely Elek helyettesített polgármester Illésházi Endrénél azt a nyilatkozatot, hogy ő maga állást köti ahhoz, hogy a jegyzői kar kívánása mindenben teljesítessék.

Ugy látszik, Ujhely végleg elpusztította a dogot. Most majd megint sírhatunk, hogy: „Sárospatak mindent elkaparit az orruk elől.”

Ami szerény véleményünk külföldben az, hogy még most is el kell követni mindezt arra nézve, hogy a jegyzőket határozatuk megmáshatására bírjuk. Talán még sikerülhet. De mindenesetre sietni kell a dolgot, mert ha egyszer az építkezést megkezdik Sárospatakon, akkor már hiába ígérjük, hogy a csillagot is lehozzuk az égről a jegyzők számára.

A Kazinczy-kör és az ujhelyi nyomdák.

A napokban a sátorajuhelyi Kazinczy-kör egy tagzági igazolványa került a kezünkbe.

Nem csekély meglepetéssel látjuk, hogy az egyszerű, igénytelen kis nyomtatvány Budapestén készült, az Auer-féle papirkereskedés nyomdájában.

Nem azért vesszük zokon ezt a dolgot, mintha talán igényt akarnának tartani a Kazinczy-kör nyomtatványainak elkészítésére. A világhírt sem akarnak hazabeszélni. Hiszen elvégre is olyan csekély az egész munkálat, hogy annak elvesztése miatt egyetlen ujhelyi nyomdának sincs oka sírnia.

De éppen, mert ilyen jelentéktelen, apró nyomtatványról van szó, a haza-beszélés vádjá és látszata nélkül emelhetjük fel szavunkat a Kazinczy-kör ügyének eljárása ellen.

Ugyebár, a Kazinczy-kör célja és programja: a kultúra ápolása és fejlesztése. Ebből szünte magától értendőleg következik az, hogy még ha Ujhelyben egyáltalán nem is volna egyetlen nyomda sem, akkor is a Kazinczy körnek volna elsőrangú feladata, hogy a kultúra fejlesztése érdekében Ujhelyben nyomdát létesítsen.

De hát Ujhelyben — hála istennek — már éppen nyolc nyomda van, amelyek közül bármelyik éppen el tudta volna készíteni azt az egyszerű kis nyomtatványt, mint a budapesti papirkereskedő-cég. Még drágább sem lett volna a munkálat, sőt minden valószínűség szerint tetemesen olcsóbb.

Sehogyan sem tudjuk tehát fel fogni, miért nem választhatott a

Kazinczy-kör a nyolc helybeli nyomda közül és miért kellett a tagsági jegyeket a pesti papirkereskedőnél nyomtatni?

— Ez — szerény nézetünk szerint — nem egészen helyes fel fogása a helybeli kultúra ápolásának és fejlesztésének, amely a Kazinczy-kör legfontosabb feladatát képezte és a melynek nem érdemtelen munkái az ujhelyi nyomdávalalakot.

Napraforgó.

A »Sátorajuhelyi« 37-ik számában kioktatott minket „Napraforgó” ur, hogy csak is tárgyilagosan szabad minden elbírálni és nem szabad mindig csak pártédek szempontjából írni és mindent csak ezen keresztül látni.

Válaszként alább adjuk minden kommentár nélkül a nevezett cikknek: „Az árvízkarcsultakért” című cikkének három bekezdését. Ebből mindenki láthatja, hogy csak a közérdek a fő és csak ebből a szempontból szabad miniszteri litogratáskát nézni és megírni.

Lássuk tehát, hogy milyen következetes Napraforgó ur!

„Az utazás célja a függetlenségiből egy nap alatt alkotmánypárti-vá védett Fm. Hirlap szerint egy-szerű korteskedés volt. A szeptember 22-iki meggyűlésre akarta a hangulatot előkészíteni a miniszter: csak az a baj, hogy nem a vasutasok szavaznak a meggyűlésen. És hiába jön az államtitkár, miniszter, a nádor, kancellár, mégis Andrassy lesz a többség, nem a panamakormány és a piszok párt.”

Igy ír az alkotmánypárt legfrissebb sütteti zsurnájának függetlenségi íródeákja. A Fm. Hirlap szemében Hol uba 400—500 szerencsétlenül járt házbirtokos baja, a fő a politika, még főbb, hogy szeptember 22-én Andrassy megmutassa, hogy ő a legény a csárdában.

A mi nézetünk az, hogy ugy báró Harkányi kereskedelemügyi minisztert, mint Kazy József államtitkár nem kortescedj, de az hozta Ujhelybe, hogy a Máv. terhére rótt árvízveszedelem méreteiről meggyőződjének s keressék s megállapítsák az orvoslás eszközeit. Harkányibáró nem a pöz embere és nem használható ki kortescedokra.”

Ez volna a cikk eleje. A befejezése azonban már egy kicsit más kép fest.

„Lát mi ehhez himnuszokat zengetni nem tudunk, mert a felszabaduló Ronyvameder előnyös árban való átengedése körül belül egyenértékű a Máv. által hozandó áldozattal, s így a Máv. amelyet pedig egyedül terhel a várost ért csapás vádjá, tulajdonképpen nem ad semmit s ha a másik két hid építése a kereskedelemügyi miniszter nagyon gyenge ígérete mellett a város és az érdekeltség nyakába szakad, akkor ott vagyunk, ahol a mádi zsidó és a közel egy millió korona kárt szenvedett érdekeltség lesz kénytelen viselni azon terheket, melyeket a meglévő jogos kikötések szerint a Máv. lenne köteles viselni.”

Azt hisszük ez elég fényes bizonyíték arra, hogy mennyire csak a párt szempontok vezetnek minket cikkünk megírásánál. Vagy nem?

Még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy minden akciót, mely a mostani kormány és rendszere ellen irányul készségesen támogatnánk, még ha ezen akció vezére Meczer Gyula volna is. Bír ez utóbbi esetben egy kicsit mégis meggondolnók a dolgot.

HIREK.

— **Áthelyezés.** A m. k. pénzügy-miniszter Rinaui Zsigmond, honnani kir. adótárnokot saját kérelmére a zólyomi kir. adóhivatalhoz és ennek helyére Major Lajos, topánfalvi kir. adótárnokot helyezte át.

— **Egyházmegyei diszpozíciók.** A megyéspüspök R-pánszky József monoki káplán Felsőmagyára ad-minisztrátornak, Szabó Barna diakonust, eddigi vásárhelyi káplánt Monokra káplánnak helyezte át.

— **Eljegyzés.** Kondor Aladár a kisdárdi községi népbank fő könyvelője eljegyezte Gombos Marikát, Knopil r. Sándor sátorajuhelyi nyug. iskoláigazgató leányát.

— **Helyreligazítás.** Felkértünk annak közlésére, hogy Balázs Mihály megyebizottsági tag (Sikona) kinek neve a szavazókörök általunk közölt névsorából tévedésből kimaradt, a 22-iki meggyűlésen színtelen a becsület pártján állott és az Andrassy bizalmatlansági indítványa mellett szavazott.

— **Az ir. növegyet új elnöksége.** Dr. Rosenthal Sándorné lemondása folytán megüresedett előző állásra a növegyet szept. 16-án megtartott közgyűlésen a nagyszámúban megjelent hölyvek egyhangúan Gutman Mórné úrnót választották meg.

— **Vasutassors.** Dudits Mihály fűtőházi munkás tegnap délután 5 óra után a vasúti kocsik kenésével volt elfoglalva. Közben a kocsior megindult és elütötte Dudicsot. Baljáb-fejét és bal keze két közegujját a kerekek leszelték. A sérültet éppen ott tartózkodó Dr. Schön Hugó vasúti orvos részesítette első segélyben, majd beszállították az Erzsébet székórházba. A hivatalos jelentés szerint Dudits saját vigyázatansága folytán lett a baleset áldozatává.

— **Laborcsozgy átszátolása.** A Nagymihályi szomszédos Laborcsozgy község képviselőtestülete f. hó 27-én tartott közgyűlésén egyhangú határozattal kéri a m. kir. belügyminiszteritől, hogy Laborcsozgy község, melyet a Laborcsozgy városi és Nagymihályi, ezen nagyközséghez csatoltassék. A miniszterhez intézett kérvényt az egész község lakossága aláírta, mert valamennyie tud. és iztezkedő lenne, ha a község Nagymihályhoz csatolatnák. Ez a körülmény a kis község lakosságát igen sok felesleges költéségtől mentené meg, annál is inkább, mivel a laborcsozgyi lakosok piacán az új Nagymihályon van és csak a hivatalok fekszenek óriási távolságban a községtől és így a lakosok nagy utat kell hogy tegyenek akkor, amikor egyik vagy másik hivatalban dolguk akad. Keelőleg indokolt kérelmüket a m. kir. belügyminiszter minden esetre méltányolni fogja és a kis községet Nagymihályhoz fogja csatolni.

— **Hivatalos órák a városházán.** október 1-től április 15-ig d. e. 8 óra 10 d. u. fékettől fogva tartatni.

— **A rendőrség köréből.** A helyettesített polgármester ifj. Csoltók József, volt rendőrségi irnokot, mai keletű intézkedésével detektívve nevezte ki. Az új detektív az „Est” ellen indított politikai hajszá alkalmával természetesen rendkívüli érdemeit szerzett. A megüresedett rendőrmesteri állásra legközelebb pályázat fog hirdettetni.

— **Táncoktatás a Carolineuban** A helybeli Carolineum intézetben október 1-én megkezdődik a hat heti táncanfolyam. Mindazok, akik a táncoktatásban részesei ni óhajtanak, habár nem is az intézet növendékei, szívesen fogadtatnak. Jelentkezhetnek az intézet főnökönél.

— **Tüzek.** Cirokashozsuzgó község határában egyedül állott Bruder Izák csürje eddig meg nem álapított módon leégett. Tartalma u. m. 892 kereszt zab, 43 szekér lóhere, 32 máza széna, 15 szekér zabszalma és több száz korona értékű épületfa elham-

vadt. Az összes biztosítva volt 17465 kor. erejűg. — Ugyanezen károsultnak a cirokábólai erdőben a pástorfiuk vigyázatlansága következtében meggyűt 105 zsák fasze.

— **Baleset** Pásztor Mihály mádi gazdálkodó kezét elkapta a szecska-vágógép és balkezén három újjat teljesen összeroncsolta.

— **Itt a tél.** Akármint mond is a kalendárium, akár hogyan is igyekszik még sütni a jó öreg Nap, akár nyár akár ősz legyen is a hivatalos idő, az ember már mindenképen a Tél lehelletét érzi. Hiába íjsergetjük még szalmakalapjainkkal a Tét apó őfelségét, ő már közeledek és egyesüpp sem tréfál. Még nem fűtünk, de már didergünk esténként és az utcáskörökön a gesztenyeárus egészen teljesen kiabálja:

Maroni! Sült maronit tessék!
... Hiába, ez már a tél. Jó lesz beszerezni a téli ruhákat, a fűtőanyagot, korcsolyákat és egy pár jó aláírását a téli váltókai számára.

— **Zongora és hegedűtanítás** elvállal Dr. Kárpáthy László. Jelentkezhetni a kiadóban.

— **Templomrablás.** Harcos községeben eddig ismeret engonosztvők feltörték a görög kath. templomot, melyből egy ötvösművi vastagon aranyozott ezüst kelyhet, egy kanalat és a hamuzásnál használt értékes nyelű esetet loptak el. A tettesek semmi oly nyomot nem hagytak hátra, mely a nyomozó esendőséget némileg is úba vezethetné és ezért még maradt az eddigi kutatás.

— **Kolera elleni védekezés.** A kolerajárvány veszedelme ellen első sorban tisztaság és bakteriummentes ivóvíz vezetése által védekezhetünk. Mint ilyen különösen ajánlatos a Schönborai Buhheim Szolyva és Lubi Erzsébet természetes tiszta égvény ásvány vizet mert ezek állandó orvosi felügyelet mellett abszolút tisztán mindig friss töltésben modern higiénia követelményeinek megfelelőleg kerülnek forgalomba, de különösen most, a kolerajárványra való tekintettel ezen vizek oly szigorú hatóság felügyelet és ellenőrzés mellett lesznek töltve, kezelve és forgalomba hozva, hogy az biztos garancia arra, hogy ezen vizek élvezetével hathatósan védekezünk a kolera ellen. Ezen vizeknek különösen most egy asztalnál sem szabad hiányozniok. Kaptható mindenütt.

Aki mindennap következetesen használja az Odol, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Szerkesztő:
Dr. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnviz, kölnviz-pouder és kölnviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

NE TESSÉK ELFOGADNI

Kölnviz-szappant, kölnvizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor nem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnvizet, kölnviz-poudert és kölnviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az On lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője;

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.

A hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk

Fischer & Co. Testvérek
őszai divat-ujdonságaira

A nagyközönség
szíves tudomására hozom, hogy kedvező kötéseim folytán

2 évi vágású I. rendű száraz bükk hasáb fát

köbméterenként, súlyra vagy vagononként pontosan mérve a lejutatányosabban szállíthatok.

« Raktáron tartok »
I. rendű bükk vágott tűzifát, legjobb Porosz Salon köszenet

Viszontelárusítóknak vidékre bármily nagy mennyiségben bükk-, tölgy-, hasáb- és II. oszt. dorongfát azonnal szállíthatok.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradok tisztelettel:

LEFKOVITS DÁVID tűzifakereskedő
Telefon 129. **SÁTORALJAUJHELY.** Kossuth-u.

Urhölgyek figyelmébe!

Angol és francia női divattermet és szabászati iskolát nyitottam hol elegáns toilleteket és kosztümöket,

blousokat, pongyolákat, a legújabb divat szerint a legizlésebb és legjobb kivitelben készítek. Növendékeket tanításra felveszek. A nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását kéri

OLÁH BORIS SAUJHELY Rákóczi-tér 8-ik szám
angol- és francia szabónő

LEGBIZTOSABB

a cs. és kir. kiz. szabadalmazott MALÁRTSIK-féle

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadoz 2 K. Háziállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Malártsik György Sátoraljaujhely.

INGYEN ráfizetés nélkül becsérél öreg használt gramofonlemezeket ujkra WAGNER „HANGSZERKIRÁLY” Budapest, József-körut 15.

Árjegyzék ingyen. Cimre ügyljen.

Eladó hordók.

Alulírott pénzintézet ajánlja megvételre sátoraljaujhelyi raktárában levő legjobb minőségű tölgyfából készült

30—75 literes	ántalag hordóit
136—140 "	gönczi "
150—200 "	" "
200—300 "	" "
300—600 "	" "

Venni szándékozóknak részletes árajánlattal szívesen szolgál a

Zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank Sátoraljaujhelyben.

Eladó

kezelésem alatt álló 500 drb. egyszer használt prima 912 és 911 évi

gönczi hordó

Megkereséseket és árajánlatot kér

Propper Jenő Tolcsva.

Kiadó lakások.

A Kazinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás azonnal kiadó. Ugyancsak kiadó 1914. május 1-től a Központi kávéház fölött lévő, a m. kir. Folyammérnökség által bérelt lakás.

Házvezetőnői

állást keres, középkorú egyedül álló nriendő, ki a főzést, baromfitenyésztést, disznó hizlalást érti. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, eddig is nagyobb házaknál működött. Ajánlatok „Házvezetőnői” jelígre a kiadóhivatalba kéretnek.

Hirdetések = felvétetnek a kiadóhivatalban